

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 49.

18de Møde.

Onsdagen den 27de Februar.

(Fortf.)

Ordføreren (fortf.): Vil man søge en Forklaring over den sidste Deel af § 73 i forrige Aars Rigsdagsforhandlinger, finder man omtalt, at der kunde komme Tider, da Statens Tilværelse var udsat for betydelige Farer, der krævede, at den maatte samle sin Kraft i overordentlig Grad, og da den sædvanlige Rettergang ikke skulde være tilstrækkelig til at værne mod saadanne Farer; man ventede da, at en Domstol, indrettet som Rigsretten bliver det, skulde have særdeles Kraft til at møde hvad der i denne Henseende, truede Samfundet. Vilde jeg indklæde disse Ord i en skarper Form, da vilde det vel egentlig være Sammensværgelsesager imod Kongen og Forfatningen, der ere tilføjede i det sidste Afsnit af § 73. Men sammenligner man disse to Slags Sager, maa det erkjendes, at de ere høist forskellige. Det første Slags Sager ere af mere reen politisk Natur, det andet Slags er af criminel Bestaaenhed i Ordets egentlige, sædvanlige Betydning. Men denne deres Forskellighed maa have Indflydelse paa Omdømmet om, hvilken Behandling der maatte være hensigtsmæssig, for at Diemedet med Rettens Virksomhed kan naaes; og i denne Henseende kan jeg ikke nægte, at Udvalget har fundet sig mere tiltalt af Lovudkastet i Henseende til det første Slags Sager end i Henseende til det sidste. Der er, naar man sammenligner dette Lovudkast med vor øvrige criminelle Lovgivning, den Forskellighed i Behandlingsmaaden, at Lovudkastet har forladt det System for Forbrydelsesagers Behandling, der endnu er gjældende her i Landet, og blev afluttet ved Forordningen af 13de October 1819, ifølge hvilken Undersøgelserne ere, saa at sige, ganske indlagte i Rettens

Hænder, Sagførere først bestikkes, naar Undersøgelserne i det Væsentlige ere tilendebragte, og at Sagførerne kun have det Kald at virke til at afhjælpe de Mangler, som maatte findes i den allerede stedfundne Behandling. Ifstedet derfor, har Lovudkastet nærmest sig den Behandlingsmaade, som Forordningen af 21de Mai 1751 medførte, ifølge hvilken Actor og Defensor vare de, der egentlig udførte, hvad der henhørte til den undersøgende Behandling, dog under Control fra Rettens Side. Derimod kan der vist ikke være Noget at erindre i Henseende til det første Slags Sager, som omhandles i Grundlovens § 73. Men Udvalget har ikke kunnet andet end finde det meget betænkeligt i Henseende til det andet Slags Sager, der ere Gjenstand for den nævnte Artikel, og som efter deres Natur og Bestaaenhed fordrer en hurtig og kraftig Undersøgelse, der veed at søge Forbrydelsen paa dens skulte Bete, der veed, at følge Sporet, hvor det er at finde, og saaledes drage Sandheden efter Gyne frem for Lyset. Foruden at Retten og Sagførerne ere stillede i det forandrede Forhold, jeg har tilladt mig at nævne, er der ved selve den omhandlede Rets Organisation det Særegne at mærke, at den efter sin Sammensætning er mindre skikket til i sin Heelhed at lede en Undersøgelse af den Natur, som vedkommer den sidste Afdeling af Grundlovens § 73. Det er nemlig en meget talrig Ret, der maa have sit Sæde paa et vist Sted; den kalder efter Lovudkastet Tilstaltes og Vidnere til at møde for sig paa det Sted, hvor den har sit Sæde; den kan ikke, saaledes som een eller nogle faa undersøgende Dommere reise fra Sted til Sted, og søge Forbrydelsens Sager, hvor de ere at finde, for at drage dem for Lyset. Det er disse Betragtninger, der have ledet Udvalget til at forsøge paa en Uvei til at hjælpe paa, hvad man fandt der manglede i Lovudkastet, og det er disse Betragtninger, som have bevæget os